EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 31.5.2024
COM(2024) 365 final

2024/0128 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2018/1806 Vanuatu osas

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Vanuatu Vabariik on kantud määruse (EL) 2018/1806[1] II lisas nende kolmandate riikide loetellu, kelle kodanikud vabastatakse liikmesriikide välispiiri ületamisel viisanõudest sellise viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.

Viisanõudest vabastamist kohaldatakse Vanuatu kodanike suhtes alates 28. maist 2015, kui kirjutati alla Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelisele lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlevale lepingule (edaspidi „leping“)[2] ja hakati seda kooskõlas lepingu artikli 8 lõikega 1 ajutiselt kohaldama. Leping jõustus 1. aprillil 2017.

Vanuatu on alates 25. maist 2015 kasutanud investoritele kodakondsuse andmise kavasid, mis võimaldavad nendel kolmandate riikide kodanikel, kellele kehtib viisnõue, hõlpsasti omandada viisavabaduse saanud riigi kodakondsuse ning seega vältida Schengeni viisamenetlust ja pääseda viisavabalt ELi.

Komisjon on konkreetse teabe ning andmete, aruannete ja statistika ning Vanuatu ametasutuste toimunud suhtluse põhjal järeldanud, et Vanuatu investoritele kodakondsuse andmise kavad kahjustavad oma praeguse vormi ja rakendusviisi tõttu liidu viisapoliitika eesmärke, millega nähakse ette selliste kolmandate riikide kodanike, kelle suhtes kohaldatakse viisanõuet, kontrollimine vastavalt määruse (EÜ) nr 810/2009[3] artiklis 21 sätestatud kriteeriumidele ja samaväärsetes siseriiklikes õigusaktides sätestatud kriteeriumidele nende liikmesriikide puhul, kus määrust (EÜ) nr 810/2009 veel täielikult ei kohaldata. Kõnealuste kavade rakendamise viis võib põhjustada liidu lühiajalise viisa menetlusest ning sellega kaasnevate julgeoleku- ja ränderiskide hindamisest kõrvalehoidmise ohtu.

Vastavalt lepingu artikli 8 lõikele 4 võivad lepinguosalised lepingu täitmise eelkõige avaliku korra või riigi julgeoleku kaitse huvides täielikult või osaliselt peatada. Selle põhjal võttis komisjon 12. jaanuaril 2022 vastu ettepaneku, mis käsitleb nõukogu otsust[4] Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamise osalise peatamise kohta. Nõukogu võttis otsuse vastu 3. märtsil 2022[5]. Lepingu kohaldamise peatamine piirdus tavapassidega, mis on välja antud alates 25. maist 2015, mil Vanuatu investoritele kodakondsuse andmise kavade raames kodakondsuse saanute arv hakkas märkimisväärselt suurenema.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

2 Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vaheline lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlev leping (ELT L 173, 3.7.2015, lk 48).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

4 Ettepanek: Nõukogu otsus Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamise osalise peatamise kohta (COM(2022) 6 final).

5 Nõukogu 3. märtsi 2022. aasta otsus (EL) 2022/366, millega peatatakse osaliselt Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine (ELT L 69, 4.3.2022, lk 105).

Kuna nõukogu otsusega (EL) 2022/366 peatati Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine, pidi komisjon ka käivitama määruse (EL) 2018/1806 artiklis 8 sätestatud viisanõudest vabastamise peatamise korra.

Seepärast võttis komisjon kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõike 2 punktiga d, artikli 8 lõikega 3 ja artikli 8 lõike 6 punktiga a ning lähtudes järeldusest, et Vanuatu kodakondsuse andmine investoritele kodakondsuse andmise kavade alusel kujutab endast suurenenud ohtu liikmesriikide sisejulgeolekule ja avalikule korrale, vastu rakendusmääruse (EL) 2022/693[6] (Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta), mida kohaldatakse üheksakuulise ajavahemiku jooksul 4. maist 2022 kuni 3. veebruarini 2023 nende Vanuatu kodanike suhtes, kes kasutavad pärast 25. maid 2015 välja antud tavapassi.

Pärast seda, kui jõustus viisanõudest vabastamise peatamine, ja kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõike 6 punkti a viimase lõiguga on komisjon alustanud Vanuatuga tõhustatud dialoogi, et kõrvaldada asjaolud, mille tõttu viisanõudest vabastamine ajutiselt peatati.

Esimese üheksakuulise peatamisperioodi jooksul kohtusid pooled ainult ühel korral, 12. mail 2022. Komisjon tegi Vanuatule ettepaneku määrata kontaktisik ja korraldada iga kuu tehniline koosolek. Vanuatu ei edastanud sel ajavahemikul komisjonile mingeid edasisi kontakte ega teavet.

Kuna rakendusmääruses (EL) 2022/693 sätestatud üheksakuulise ajavahemiku jooksul ei oldud kõrvaldatud suurenenud ohtu liikmesriikide sisejulgeolekule ja avalikule korrale, võttis komisjon 1. detsembril 2022 kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõike 6 punktiga b vastu delegeeritud määruse (EL) 2023/222,[7] millega pikendatakse viisanõudest vabastamise ajutist peatamist 18 kuuks ja laiendatakse kohaldamisala kõigile Vanuatu kodanikele.

Delegeeritud määrusega muudeti vastavalt määruse (EL) 2018/1806 II lisa ja lisati Vanuatu nime järele joonealune märkus, milles märgiti, et kõigi Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamine peatatakse 4. veebruarist 2023 kuni 3. augustini 2024.

Samal ajal võttis nõukogu komisjoni ettepaneku[8] alusel vastu otsuse lepingu kohaldamise täieliku peatamise kohta[9].

Komisjon jätkas teise peatamisperioodi jooksul Vanuatuga dialoogi, mille käigus korraldati ajavahemikus veebruarist 2023 kuni aprillini 2024 neli kohtumist ja vahetati korduvalt kirjalikult teavet. Enamik probleeme, mis on seotud Vanuatu rakendatavate investoritele kodakondsuse andmise kavadega ja millele komisjon juhtis tähelepanu rakendusmääruses (EL) 2022/693, on siiani lahendamata. Vanuatu võttis 2023. aastal vastu mitu seadusemuudatust, mille eesmärk oli need probleemid lahendada, kuid ta ei ole esitanud rahuldavaid tõendeid selle kohta, et need muudatused on nõuetekohaselt rakendatud ja on piisavad, et vähendada investoritele kodakondsuse andmise kavade rakendamisest tulenevaid julgeolekuohte.

---

6 Komisjoni 27. aprilli 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/693 Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta (ELT L 129, 3.5.2022, lk 18).

7 Komisjoni 1. detsembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/222 kõigi Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta (ELT L 32, 3.2.2023, lk 1–4).

8 Ettepanek: Nõukogu otsus, millega peatatakse täielikult Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine (COM(2022) 531 final).

9 Nõukogu 8. novembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2198, millega peatatakse täielikult Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine (ELT L 292, 11.11.2022, lk 47–49).

Kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõikega 7 on komisjon esitanud Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande,[10] milles kirjeldatakse üksikasjalikult Vanuatuga toimunud dialoogi ja tehakse järeldus, et Vanuatu ei ole kõrvaldanud peatamise põhjuseks olnud asjaolusid. Seepärast on komisjon vastavalt määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõikele 7 seisukohal, et määrust (EL) 2018/1806 tuleks muuta ning viia viide Vanuatule II lisast I lisasse ja kehtestada Vanuatu kodanikele taas püsivalt viisanõue.

Kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõike 6 teise lõiguga tuleks juhul, kui komisjon on esitanud sellise seadusandliku ettepaneku, võtta vastu komisjoni delegeeritud määrus, millega pikendatakse Vanuatu kodanikele kehtestatud viisanõudest vabastamise peatamise kestust kuue kuu võrra ja muudetakse vastavalt joonealust märkust. Pikendamine on vajalik selleks, et säilitada viisanõudest vabastamise peatamine, mille jooksul Euroopa Parlamendil ja nõukogul on piisavalt aega, et komisjoni ettepanekuga tutvuda ja see vastu võtta[11].

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Määruses (EL) 2018/1806 on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud. Määrust (EL) 2018/1806 kohaldavad kõik liikmesriigid, välja arvatud Iirimaa. Seda kohaldavad ka Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits. Määrus kuulub ELi ühise viisapoliitika raamistikku ja sellega reguleeritakse lühiajalist, kuni 90-päevast riigis viibimist mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Algatus on kooskõlas ELi piirihaldus- ja julgeolekupoliitikaga, kuna selle peaeesmärk on tegeleda Schengeni ala julgeolekuohtudega.

Eelkõige on ettepaneku eesmärk hoida ära selliste riikide kodanike viisavaba reisimist, kes rakendavad investoritele kodakondsuse andmise kavasid, mis kujutavad endast ohtu liikmesriikide avalikule korrale ja julgeolekule.

Käesolevas ettepanekus võetakse arvesse liidu ja selle liikmesriikide välissuhteid asjaomase kolmanda riigiga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 77 lõike 2 punkt a, mis annab liidule volitused töötada välja meetmeid, mis käsitlevad ühtset poliitikat viisade ja muude lühiajaliste elamislubade suhtes. Kavandatav muutev määrus kujutab endast Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist.

- **Subsidiaarsus, proportsionaalsus ja vahendi valik**

Määruse (EL) 2018/1806 muutmiseks tuleb võtta vastu määrus. Liikmesriigid ei saa selle poliitikaeesmärgi saavutamiseks tegutseda igaüks eraldi. Muid võimalusi (peale seadusandlike) kõnealuse poliitikaeesmärgi saavutamiseks ei ole.

---

[10] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise peatamise kohta (COM(2024) 366).

[11] Komisjoni delegeeritud määrus (EL) …/…, millega muudetakse määrust (EL) 2018/1806 Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise pikendamise osas (C(2024) 3650).

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Komisjon on alates viisanõudest vabastamise peatamise jõustumisest liikmesriike viisatöörühmas Vanuatuga peetava dialoogi küsimuses korrapäraselt informeerinud ja nendega nõu pidanud. Komisjon on peatamisperioodi jooksul toimunud tõhustatud dialoogi käigus korraldanud Vanuatu ametiasutustega mitu kohtumist ja nendega kirjalikult teavet vahetanud.

- **Mõju hindamine**

Analüüs ja tõendid, mis puudutavad poliitikavalikut kehtestada Vanuatu kodanikele taas viisanõue, on esitatud käesolevale ettepanekule lisatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu jaoks koostatud aruandes. Nagu selgitatud eespool, on komisjon vastavalt määrus (EL) 2018/1806 artikli 8 lõikele 7 seisukohal, et ohu tõttu, mida liikmesriikide sisejulgeolekule ja avalikule korrale kujutavad Vanuatu investoritele kodakondsuse andmise kavad, on vaja esitada ettepanek viia viide Vanuatule selliste kolmandate riikide nimekirja, mille kodanikelt nõutakse Schengeni viisat. Kuna puuduvad alternatiivsed poliitikavariandid ja ettepanekul ei ole märkimisväärset majanduslikku, keskkonnaalast või sotsiaalset mõju ning sellega ei kaasne olulisi kulutusi, ei ole mõjuhinnangut vaja.

- **Põhiõigused**

Käesolev ettepanek ei kahjusta põhiõiguste kaitset Euroopa Liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev ettepanek ei mõjuta eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Muudetud määrus on alates selle jõustumisest vahetult kohaldatav ning liikmesriigid hakkavad seda kohe rakendama. Rakenduskava ei ole tarvis.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Tehakse ettepanek muuta määrust (EL) 2018/1806 ja viia viide Vanuatule II lisast (nende kolmandate riikide loetelu, kelle kodanikud vabastatakse liikmesriikide välispiiride ületamisel viisanõudest sellise viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul) I lisasse (nende kolmandate riikide loetelu, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa).

2024/0128 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2018/1806 Vanuatu osas

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/1806[12] on loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel peab liikmesriikide välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud sellise viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul.

(2) Vanuatu Vabariik on kantud määruse (EL) 2018/1806 II lisas nende kolmandate riikide loetellu, kelle kodanikud vabastatakse liikmesriikide välispiiri ületamisel viisanõudest sellise viibimise puhul, mis ei ületa 90 päeva mis tahes 180-päevase ajavahemiku jooksul. Viisanõudest vabastamist kohaldatakse Vanuatu kodanike suhtes alates 28. maist 2015, kui kirjutati alla Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelisele lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlevale lepingule[13] (edaspidi „leping“) ja hakati seda kooskõlas lepingu artikli 8 lõikega 1 ajutiselt kohaldama. Leping jõustus 1. aprillil 2017.

(3) Vanuatu on alates 25. maist 2015 rakendanud investoritele kodakondsuse andmise kavasid, mille abil on kolmandate riikide kodanikel, kellelt harilikult nõutakse viisat, võimalus saada investeeringute eest Vanuatu kodakondsus ja seega viisavaba sissepääs liitu.

(4) Kuna kodakondsuse andmist Vanuatu investoritele kodakondsuse andmise kavade alusel peeti kõrvalehoidumiseks liidu lühiajalise viisa menetlusest ning sellega kaasnevate julgeoleku- ja ränderiskide hindamisest, samuti suurenenud ohuks liikmesriikide sisejulgeolekule ja avalikule korrale, võttis nõukogu 3. märtsil 2022 vastu otsuse (EL) 2022/366,[14] millega peatatakse osaliselt lepingu kohaldamine vastavalt kõnealuse lepingu artikli 8 lõikele 4. Lepingu kohaldamise peatamine piirdus

---

12 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

13 ELT L 173, 3.7.2015, lk 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/1035/oj.

14 Nõukogu 3. märtsi 2022. aasta otsus (EL) 2022/366, millega peatatakse osaliselt Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine (ELT L 69, 4.3.2022, lk 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/366/oj).

tavapassidega, mis on välja antud alates 25. maist 2015, mil Vanuatu investoritele kodakondsuse andmise kavade raames kodakondsuse saanute arv hakkas märkimisväärselt suurenema.

(5) 27. aprillil 2022 võttis komisjon kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõike 6 punktiga a vastu rakendusmääruse (EL) 2022/693[15] Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta 4. maist 2022 kuni 3. veebruarini 2023.

(6) Pärast viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohaldamise algust 4. mail 2022 ja vastavalt määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõike 6 punkti a kolmandale lõigule alustas komisjon Vanuatuga tõhustatud dialoogi, et kõrvaldada asjaolud, mille tõttu viisanõudest vabastamine ajutiselt peatati. Vanuatu ei osalenud selles dialoogietapis siiski sisuliselt.

(7) Kuna kõnealused asjaolud püsisid ja Vanuatu ei ole püüdnud neid kõrvaldada, tunnistas nõukogu 4. veebruaril 2023 otsuse (EL) 2022/366 kehtetuks ning peatas otsusega (EL) 2022/2198[16] täielikult lepingu kohaldamise.

(8) Kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõike 6 punktiga b võttis komisjon 1. detsembril 2022 vastu delegeeritud määruse (EL) 2023/222 viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta 4. veebruarist 2023 kuni 3. augustini 2024[17].

(9) Pärast kõnealuse delegeeritud määruse kohaldamise algust jätkas komisjon Vanuatuga dialoogi, mille käigus korraldati ajavahemikus veebruarist 2023 kuni aprillini 2024 neli kohtumist ja vahetati korduvalt kirjalikult teavet.

(10) Enamik probleeme, mis on seotud Vanuatu rakendatavate investoritele kodakondsuse andmise kavadega ja millele komisjon juhtis tähelepanu rakendusmääruses (EL) 2022/693, on lahendamata. Vanuatu võttis 2023. aastal vastu mitu seadusemuudatust, mille eesmärk oli need probleemid lahendada, kuid ta ei ole esitanud rahuldavaid tõendeid selle kohta, et need muudatused on rakendatud ja on piisavad, et vähendada investoritele kodakondsuse andmise kavadest tulenevaid julgeolekuohte.

(11) Investoritele kodakondsuse andmise kavad, mida Vanuatu rakendab, ei sisalda taotlejate jaoks nõuet, et nende tegelik elukoht peab olema Vanuatus või nad peavad seal füüsiliselt viibima. Taotlemisprotsessi haldavad endiselt spetsialiseeritud asutused väljaspool Vanuatut ja seepärast ei pea taotlejal olema otsest kontakti Vanuatu ametiasutustega. Taotlusprotsessi ajal ei korraldata taotlejaga ühtegi vestlust. Vahetu vestluse nõude puudumine vähendab Vanuatu ametiasutuste võimalusi taotlejat nõuetekohaselt hinnata või kinnitada taotluses esitatud teavet, sealhulgas selle õigsust ja usaldusväärsust.

(12) Taotlusi menetletakse endiselt väga lühikese tähtaja jooksul. Eelkõige kestab taotlusega seotud julgeoleku- ja taustakontroll maksimaalselt 14 päeva ja seda võib pikendada 30 päevani. Tagasilükatud taotluste määr on endiselt äärmiselt madal, mis

---

15 Komisjoni 27. aprilli 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/693 Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta (ELT L 129, 3.5.2022, lk 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/693/oj).

16 Nõukogu 8. novembri 2022. aasta otsus (EL) 2022/2198, millega peatatakse täielikult Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine (ELT L 292, 11.11.2022, lk 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2198/oj).

17 Komisjoni 1. detsembri 2022. aasta delegeeritud määrus (EL) 2023/222 kõigi Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta (ELT L 32, 3.2.2023, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/222/oj).

kinnitab komisjoni hinnangut kontrollimenetluse vähese usaldusväärsuse kohta. Aastatel 2022 ja 2023 Vanuatu esitatud andmete kohaselt sai Vanuatu 1 988 taotlust kodakondsuse saamiseks investeeringute eest ning neist ainult 27 lükati tagasi.

(13) Märtsis 2023 muutis Vanuatu oma kodakondsusseadust ning asendas taotlusega seotud julgeoleku- ja taustakontrolli läbiviivad asutused ja menetlused. Eelkõige asendati varasem sisekontrollikomitee, mille nimetas ametisse peaminister, järgmise kolme institutsiooniga: Vanuatu politseiamet, rahapesu andmebüroo ja Vanuatu immigratsiooniasutus. Nimetatud institutsioonid viivad muu hulgas Interpoli andmebaasides läbi kontrolle ja annavad aru kodakondsuskomisjoni peasekretärile. Kuigi selle uue menetlusega vähendatakse ühest küljest ilmselt riski, et kodakondsus antakse isikule, kes on kantud Interpoli andmebaasi, siis teisest küljest ei sisalda see muid vajalikke elemente, mis võimaldaks nõuetekohaselt hinnata taotlejaga seotud julgeolekuohu puudumist. Eelkõige puuduvad Vanuatu ametiasutustel piisavad vahendid, millega kontrollida taotleja päritolu- või elukohariigi välja antud dokumentide, sealhulgas isikut tõendavate dokumentide ja karistusregistri andmete õigsust, sest kõnealused ametiasutused ei vaheta teavet taotleja päritolu- ega elukohariigiga.

(14) 2022. ja 2023. aastal olid edukad taotlejad enamasti pärit riikidest, mille kodanikud vajavad liidus lühiajaliseks viibimiseks viisat. 2023. aastal esitasid enamiku taotlustest Hiina (519) ja Venemaa (237) kodanikud. Pärast Venemaa kallaletungi Ukrainale on Vanuatu jätkanud erinevalt muudest kolmandatest riikidest, kes rakendavad investoritele kodakondsuse andmise kavasid, Venemaa kodanikelt taotluste vastuvõtmist ja nende menetlemist.

(15) Enne 2021. aastat said investoritele kodakondsuse andmise kava kaudu Vanuatu kodakondsuse saanud isikud seejärel taotleda Vanuatus ka nime muutmist. Dialoogi ajal teatas Vanuatu komisjonile, et 2021. aastal asjakohaseid õigusnorme muudeti ja sätestati, et topeltkodakondsusega isikud ei saanud muuta nime ja seda Vanuatus registreerida. Vanuatu teatas komisjonile ka, et alates 2019. aastast ei ole nad nime muutmisi registreerinud ega saa seetõttu esitada teavet selliste isikute arvu kohta, kes on kodakondsuse saanud tänu investeeringutele ja seejärel muutnud oma nime, samuti ei saa nad esitada teavet kõnealustele isikutele tehtud järelkontrollide kohta.

(16) Kuigi Vanuatu teatas komisjonile, et tema kohtupraktika alusel on võimalik kodakondsus ära võtta, kui see on saadud pettusega või seadusevastaselt, ei ole ta esitanud teavet investoritele kodakondsuse andmise kavade kaudu kodakondsuse saanud isikutelt kodakondsuse äravõtmise tegelike juhtumite kohta. Samuti ei ole Vanuatu rakendanud järelkontrolli mehhanismi, et teha kindlaks võimalikud turvalüngad enam kui 10 000 passis, mis anti välja enne õigusnormide muutmist ja väidetavalt karmimat julgeolekumenetlust. Veebruaris 2023 moodustas Vanuatu uurimiskomisjoni, millele tehti ülesandeks uurida kõiki väidetavaid väärtegusid, mis olid alates kavade rakendamise algusest toime pandud. Aprillis 2024 teatas Vanuatu, et uurimiskomisjoni töö on veel pooleli ja ta ei saa nimetada tulemuste esitamise täpset kuupäeva.

(17) Kooskõlas määruse (EL) 2018/1806 artikli 8 lõikega 7 on komisjon esitanud enne delegeeritud määruse (EL) 2023/222 kehtivusaja lõppu Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande,[18] milles kirjeldatakse üksikasjalikult Vanuatuga toimunud

[18] Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise peatamise kohta (COM(2024) 366).

dialoogi ja tehakse järeldus, et Vanuatu ei ole kõrvaldanud peatamise põhjuseks olnud asjaolusid.

(18) Määrust (EL) 2018/1806 tuleks seepärast muuta ning viia viide Vanuatule II lisast I lisasse ja kehtestada Vanuatu kodanikele taas püsivalt viisanõue.

(19) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)[19] tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ[20] artikli 1 punktis B osutatud valdkonda.

(20) Šveitsi puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[21] tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ[22] artikliga 3.

(21) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)[23] tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides B ja C osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL[24] artikliga 3.

(22) Käesolev määrus ei kujuta endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa osaleb vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ;[25] seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva määruse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

(23) Küprose puhul on käesolev määrus akt, mis põhineb Schengeni *acquis*'l või on muul viisil sellega seotud 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 1 tähenduses,

---

19 ELT L 176, 10.7.1999, lk 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

20 Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

21 ELT L 53, 27.2.2008, lk 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

22 Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

23 ELT L 160, 18.6.2011, lk 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

24 Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolli (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

25 Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2018/1806 muudetakse järgmiselt.

(1) I lisa 1. osasse lisatakse kande „Usbekistan“ järele järgmine kanne:

„Vanuatu“;

(2) II lisa 1. osast jäetakse välja järgmine kanne:

„Vanuatu (*)

_____

* Kõigi Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamine peatatakse 4. veebruarist 2023 kuni 3. veebruarini 2025.“

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja liikmesriikides vahetult kohaldatav kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel	*Nõukogu nimel*
president	*eesistuja*